

Anonym æg- og sæddonation. Hvem varetager det ufødte barns menneskerettigheder?

Nu bliver det snart muligt at føde et barn, man hverken selv eller ens ægtefælle er biologisk mor eller far til. Etisk Råd har i sidste uge anbefalet at lovliggøre dobbeltdonation, dvs både af æg og sæd til barnløse par.

Jeg er sikker på, at denne nye mulighed vil være en stor lykke for et barnløst par.

Er det mon også en lykke for det barn, der vokser op uden at kunne spejle sin identitet i bare en af sine forældre, og måske aldrig får fortalt, hvordan tingene i virkeligheden hænger sammen?

Er det mon en lykke for det barn, der sent i livet, eller ved en tilfældighed får kendskab til, at man ikke er forældrenes biologiske barn?

Kan og bør vi stille krav til forældre, der modtager dobbeltdonation?

Det er overskrifter, der presser sig på for en som mig, der er adopteret ind i en ellers god familie og hvor min adoption blev holdt hemmelig for mig i 45 år.

Jeg kan have min tvivl om Etisk Råd har taget nok hensyn til børn, der kommer til at vokse op i en familie, hvor de ingen genetiske egenskaber har tilfælles nogen af deres forældre. Hidtil har det i det mindste været en regel, at barnet har gener i hvert fald fra en af forældrene. Etisk Råd nedtoner betydningen af en familie uden fælles gener. Men vi taler altså om grundlaget for identitetsdannelsen for barnet. Gad vide, hvor mange af Etisk Råds medlemmer, der selv er vokset op i en familie, de ikke var genetisk i familie med? Har de et tilstrækkeligt kendskab til de eksistentielle overvejelser, som et barn gør sig i opvæksten, når det ikke kan spejle sin egen identitet i forældrene?

Et andet spørgsmål er barnets ret til at kende sin herkomst. Holder man det hemmeligt for et barn, at det ikke er i slægtskab med forældrene, kan et barn, der senere i livet bliver bekendt med sandheden, med rette føle sig bedraget såvel af forældrene som af alle de i kredsen, der har kendt til omstændighederne. Konsekvensen for familien kan være uoprettelig. Barnet bør derfor efter min opfattelse have ret til på et så tidligt tidspunkt som muligt at få at vide, at de ikke er i slægtskab med deres forældre i genetisk forstand.

Det kræver en særlig indsats fra de nye forældre, hvis dobbeltdonation skal lykkes i forhold til barnet. Det rejser endnu et spørgsmål: Hvordan sikrer vi os, at de nye forældre er kompetente til at klare opgaven, så barnet får mulighed for at vokse op og blive et helt og harmonisk menneske? Der bør mindst stilles samme krav til forældre, der får dobbeltdonation, som til forældre, der skal adoptere. Mig bekendt eksisterer der ikke pt. sådanne krav til forældre i forbindelse med donation – men jeg ser ingen forskel på de krav man bør stille til adoptanter og til forældre, der modtager dobbeltdonation. I begge tilfælde får de ansvaret for et fremmed barn. Det vil være helt rimeligt at stille krav til den psykologiske profil, sociale kompetencer, misbrugsproblematikker, økonomi, historie, etc.

Vi skal ikke lovgive som om det er en menneskeret for mænd og kvinder at have børn, men myndighederne skal sørge for at der bliver taget vare på det kommende barns rettigheder. De barnløse kan i en vis forstand betragtes som svage, men i forhold til det kommende barn er de barnløse den stærke part. Så det er vigtigt at vi beskytter den svageste part af alle, nemlig det kommende barn.

Heldigvis har Danmark sammen med de fleste lande i verden tilsluttet sig FN's Børnekonvention. Staten er forpligtet til at vedtage særlige regler, der beskytter barnet og er nødvendige for barnets trivsel (artikel 3).

Barnet har ret til så vidt mulig så vidt muligt at kende og blive passet af sine forældre (artikel 7). Staten er forpligtet til at beskytte barnets grundlæggende identitet (artikel 8). Det er gode grundregler at have i baghovedet, når regelsættet om æg- og sæddonation skal vedtages.